

Jak pomáhají velké knihovny menším aneb Systém regionálních funkcí v Královéhradeckém kraji

Eva Svobodová,
z podkladů Andrey Součkové,
SVK HK

Seminář pro starosty
KMHK, 14. 4. 2016

Poslání veřejné knihovny

- Většina knihoven v současné době neslouží jen jako půjčovny knih, ale plní roli komunitních center obcí, jsou místy regionální kultury, vzájemného setkávání i mezilidské komunikace.
- Předpokladem pro rozvoj knihoven a knihovnictví je celostátně koordinovaná spolupráce. Žádná knihovna není schopna bez spolupráce s jinými knihovnami plně uspokojovat potřeby uživatelů a zároveň hospodárně a efektivně vyžívat finanční prostředky z veřejných zdrojů. A právě z tohoto důvodu existují regionální funkce knihoven.

Co jsou regionální funkce

- Soubor podpůrných služeb, které krajská knihovna poskytuje ve spolupráci s většími městskými (tzv. pověřenými) knihovnami v kraji.
- Zaručují občanům dostupnost veřejných knihovnických a informačních služeb ve všech místech ČR a přispívají k vyrovnání rozdílu v kvalitě těchto služeb obyvatelům měst a malých obcí.
- Tyto služby jsou pro vaši knihovnu bezplatné, neboť náklady na jejich zajištění krajskými a pověřenými knihovnami jsou financovány z rozpočtu kraje.

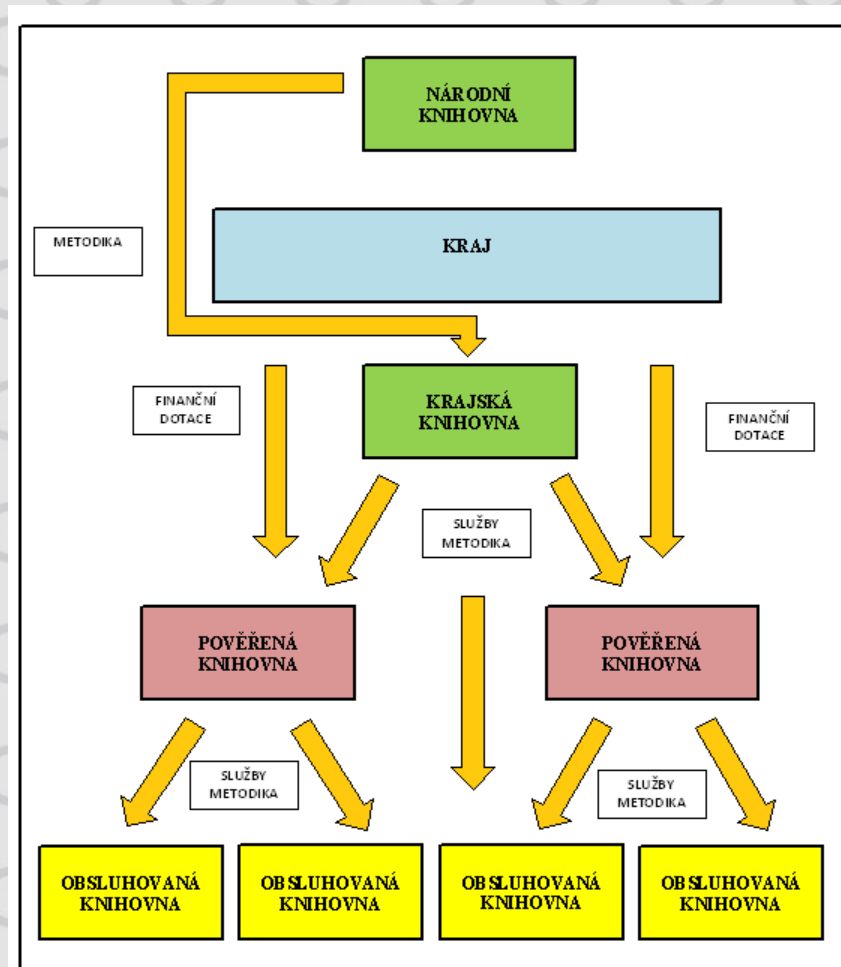
Sít' knihoven v Královéhradeckém kraji

Sít' knihoven v Královéhradeckém kraji v roce 2015

Sít' knihoven	Obsluhované knihovny	Pověřené knihovny	Veřejné knihovny	Malé veřejné knihovny (s úvazkem do 15 hodin týdně)	Samostatně evidované pobočky	Knihovny specializované
Krajská knihovna	6	6				
Hradec Králové	106		7	85	5	9
Jičín	79		12	61	2	4
Náchod	87		10	60	13	4
Kostelec n. O.	28		3	19	5	1
Rychnov n. K.	56		4	48	4	0
Trutnov	61		8	41	4	8
Kraj celkem	423	6	44	314	33	26

System podpory regionálních funkcí v ČR

Služby v rámci regionálních funkcí

- Tvorba výměnných knihovních fondů **pořízených z prostředků kraje a obcí**, jejich cirkulace a distribuce.
- Nákup a zpracování knihovních fondů pořízených z prostředků provozovatele (obce) a jejich distribuce.
- Poradenská a konzultační činnost, metodické návštěvy, plány, rozbory.
- Vzdělávání knihovníků, semináře, porady.
- Pomoc při revizi a aktualizaci knihovních fondů.
- Servis automatizovaného knihovního systému.
- Statistika knihovnických činností.

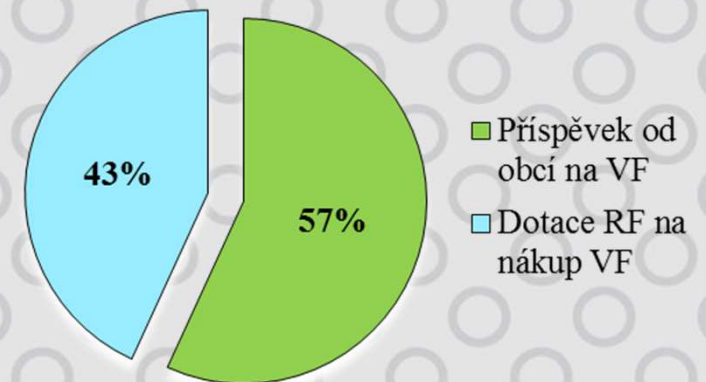
Výměnné fondy

- Knihovní fondy, které vytvářejí pověřené knihovny a dokumenty z nich poskytují ve výměnných souborech nejméně 2x ročně knihovnám v malých obcích.
- Systém výměnných fondů je nejvíce ceněnou službou celého systému regionálních funkcí.
- Nejefektivnější způsob pořizování a využívání nových knih v malých veřejných knihovnách
- Od roku 2013 přispívají zřizovatelé obsluhovaných knihoven na nákup knih do výměnných fondů.
- Doplnování knihovních fondů je z více než 50% závislé na příspěvcích od zřizovatelů obsluhovaných knihoven.

Výměnné fondy (VF) v roce 2015

- Na nákup VF přispělo 246 obcí. To znamená, že knihovny podpořilo celkem 78 % obcí, ve kterých jsou obsluhovány knihovny v Královéhradeckém kraji. Přispěly částkou 1 411 325 Kč - 57 % nákladů na nákup VF.

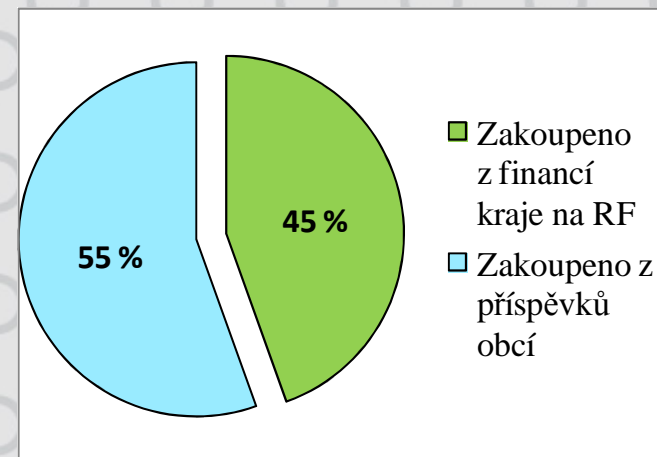
Financování výměnných fondů	
Příspěvek od obcí na VF	1 411 325 Kč
Krajská dotace RF na nákup VF	1 071 413 Kč
Celková částka	2 482 738 Kč

Výměnné fondy v roce 2015

- Díky příspěvkům od obcí bylo v roce 2015 zakoupeno 7 779 knihovních jednotek, to je 55 % nových titulů ve výměnných fondech. Cena jednoho titulu v rámci výměnných fondů se pohybovala okolo 180 Kč. (Průměrná cena knihy v roce 2015 byla podle Svazu českých nakladatelů a knihkupců 240 Kč.)

Počet knihovních jednotek	
Zakoupeno z financí kraje na RF	6 238
Zakoupeno z financí obcí	7 779
Celkem	14 017

Výměnné fondy v roce 2015

- Cirkulaci výměnných fondů v roce 2015 využilo 93 % (321) obsluhovaných malých veřejných knihoven. Do těchto knihoven bylo poskytnuto 125 026 svazků v 2 976 souborech.
- V průměrných cenách loňského roku jsou to dokumenty v celkové částce 22, 505 mil. Kč.
- Do každé obslužené knihovny bylo v roce 2015 zapůjčeno průměrně knih 389 knih v ceně **70 tis. Kč.**
- Výměnné fondy = postupné sdílení knih čtenáři z více obcí, knihy neleží na regálech, jsou “posunované z obce do obce“
- Podporovat nákup do výměnných fondů se vyplatí!!!!
- Zeptejte se knihovnic / knihovníků ve svých knihovnách!!!!

Závěr I

- Česká republika má nejhustší síť knihoven v celé Evropské unii. Občané mají k dispozici cca 6 300 knihoven a jejich poboček.
- I přes masové rozšíření internetu, mobilní komunikace a nástup e-knih zájem o služby knihoven neklesá. Knihovny v ČR jsou nejnavštěvovanějšími kulturními zařízeními. Ročně evidují přes 20 milionů návštěvníků. Služby veřejných knihoven během svého života využívá 70 % obyvatel.

Závěr II

- Všechny knihovny v Královéhradeckém kraji poskytují svým uživatelům ročně více než 4 000 000 výpůjček knih a dalších druhů dokumentů. Počet návštěvníků přesahuje 1 700 000 za rok.
- Tato čísla jsou dokladem o významném postavení knihoven v ČR.
- Nezapomínejte v rozpočtech obcí na své knihovny.

Knihovnice / Knihovník roku 2015

Knihovnice / Knihovník roku 2014

Kam se lze obrátit?

- V případě dotazů ohledně regionálních funkcí v Královéhradeckém kraji se lze obrátit na metodičky pověřených knihoven či krajské knihovny, kontakty na: <http://www.svkhk.cz/Pro-knihovny/Sluzby-knihovnam.aspx>.

Děkuji za pozornost
eva.svobodova@svkhk.cz